

F. t. l. vedr. andelsvirksomheder

SF kan tilslutte sig denne argumentation. Det, der er behov for, er en relativt lidt detaljeret lovgivning. Derfor mener SF, at det lovudkast som Danske Andelskøberforeningens sekretariatschef H. Hasle-Nielsen fra mindretallet fremlagde i andelsudvalget, er meget anvendeligt som udgangspunkt. Men på to områder er der strammet op:

– princippet om stemme efter hoveder er knæsat, – regler om medarbejderrepræsentation er skærpet.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets §§ 1, 7 og 9.

SF har overvejet, om der skulle laves regler på endnu et punkt, nemlig en præcisering af, at en andelsvirksomheds formue tilhører foreningen og dermed dem, der til enhver tid er medlemmer af foreningen. Formuen skal derfor ikke uden begrænsninger kunne udbetales til dem, der på et bestemt tidspunkt er medlemmer af foreningen. Det har imidlertid vist sig problematisk at udforme regler, der på den ene side sikrer dette princip, og som på den anden side ikke får u hensigtsmæssige bivirkninger i form af et reduceret incitament til egenkapitaldannelse i andelsvirksomhederne.

SF har derfor afstået fra at foreslå sådanne regler, men forbeholder sig ret til at vende tilbage til problemstillingen, såfremt den aktualiseres.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Lovforslaget anvender følgende terminologi: Alle virksomheder i andelsform kaldes for andelsvirksomheder. Lovforslaget gælder kun de andelsvirksomheder, der udøver et erhverv, og omfatter ikke »ideelle foreninger«.

Mange andelsvirksomheder betegnes naturligt som foreninger, og her bruger lovudkastet benævnelsen andelsforeninger. Andre virksomheder bl.a. de kooperative virksomheder har traditionelt betegnet sig som selskaber og frembyder også på nogle punkter en betydelig lighed med andre selskaber. Her anvendes benævnelsen erhvervsdrivende andelskøberforeninger. Lovforslaget er tænkt at omfatte både erhvervsdrivende andelsforeninger og andelskøberforeninger.

Definitionen i § 1, stk. 2, stemmer overens med angivelserne i aktieselskabslovens og anpartsselskabslovens § 1 af, hvilke virksomheder der som andelsvirksomheder, herunder de kooperative virksomheder, er undtaget fra disse selskabslove. Herudover præciseres det grundlæggende princip i andelsbevægelsen, nemlig at der stemmes efter hoveder. Det er dog formuleret på den måde, at alle andelshavere skal have samme stemmevægt. Formuleringen muliggør, at hver andelshaver får to eller flere stem-

mer. En andelsvirksomhed kan således bestemme, at hver andelshaver får to stemmer, sådan som det anbefales i den norske andelsbevægelse. Det muliggør f.eks., at mand og kone på en bondegård kan dele stemmeretten mellem sig, hvilket SF anser for en god ting ud fra en ligestillingstankegang.

Andelsvirksomheder uanset størrelse er omfattet af loven, men mindre virksomheder undtages fra de »administrative« forpligtelser i loven, f.eks. pligten til at aflægge regnskaber efter årsregnskabsloven. Disse bestemmelser skal kun gælde for virksomheder, som har enten en egenkapital eller en omsætning på mere end 1 mio. kr.

Fordelen ved, at også de små virksomheder er omfattet af loven – med de anførte undtagelser – er, dels at de derved bevarer retten til at kalde sig andelsvirksomheder (jf. § 2), dels at de fortsat er forpligtet på princippet om en-mand-en-stemme.

Nogle andelsvirksomheder såsom andelskasser, andelsboligforeninger og gensidige forsikringselskaber er underkastet særlige bestemmelser i anden lovgivning. Det vil være u hensigtsmæssigt tillige at undergive sådanne andelsvirksomheder bestemmelserne i lovforslaget. Heller ikke kraft- eller varmeværker, som er undergivet lovene om elforsyning eller om varmforsyning, er omfattet af lovforslaget.

Til § 2

Bestemmelsen i § 2 giver regler om beskyttelse af andelsvirksomheders navne og stiller krav om, at andelsvirksomhedernes navne tydeligt skal adskille sig fra hinanden. Bestemmelsen svarer til navnereglerne i aktie- og anpartsselskabslovene.

Som forkortelse foreslås brug af e.a. (erhvervsdrivende andelsforening eller erhvervsdrivende andelskøberforening) eller, såfremt medlemmerne ikke hæfter personligt for andelsvirksomhedens gæld, a.m.b.a. (andelsforening eller andelskøberforening med begrænset ansvar).

I de fleste moderne andelsvirksomheder er medlemmernes hæftelse begrænset, men begrænsningen kan antage mange forskelligartede former, men er hæftelsen i en eller anden form begrænset, skal dette meddeles omverdenen udførligt og nøjagtigt i vedtægterne, jf. herom nedenfor om § 4, nr. 4, og i kort form i navnet gennem den indarbejdede, almindeligt kendte forkortelse a.m.b.a.

Til § 3

Det foreslås, at erhvervsdrivende andelsvirksomheder skal anmeldes til registrering i Andelsregisteret inden 1 måned efter stiftelsen. Mindre erhvervsdrivende andelsvirksomheder er dog undtaget for